

Besluit van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, van 17 oktober 2023, nr. IENW/BSK-2023/288283, houdende de instelling van de Expertgroep Gezondheid IJmond

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,

Gelet op artikel 2, eerste en tweede lid, van de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies;

BESLUIT:

Artikel 1 (Begripsbepaling)

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. *Expertgroep*: Expertgroep Gezondheid IJmond, bedoeld in artikel 2;
- b. *Groenstaalplan*: de complete set aan plannen van het bedrijf Tata Steel om schoon en duurzaam staal te gaan produceren;
- c. *Ministerie*: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat;
- d. *Maatwerkafpraak*: een wederkerige bindende afspraak tussen de rijksoverheid en een bedrijf als bedoeld in het Coalitieakkoord 2021 – 2025, Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst;
- e. *Staatssecretaris*: Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat;
- f. *IJmond*: de gemeenten Velsen, Beverwijk en Heemskerk.

Artikel 2 (Instelling en taak)

1. Er is een Expertgroep Gezondheid IJmond.
2. De expertgroep heeft tot taak:
 - a. gevraagd en ongevraagd de Staatssecretaris te adviseren over de milieu en leefomgevingsonderzoeken, afspraken, adviezen of plannen die betrekking hebben op de IJmond en in het bijzonder de verduurzaming van Tata Steel;
 - b. verifiëren of alle relevante aspecten op het gebied van gezondheid- en milieu en leefomgeving zijn en worden meegenomen in de uit te voeren onderzoeken;
 - c. verifiëren hoeveel milieu en gezondheidswinst het tussen- en eindbeeld van het groenstaalplan oplevert;
 - d. adviseren over de vraag hoeveel milieu en gezondheidswinst in de IJmond voldoende is, bijvoorbeeld door de daarbij behorende maximale emissies van Tata Steel of andere bronnen in de IJmond in kaart te brengen;
 - e. adviseren over eventuele aanvullende maatregelen die nodig zijn om de milieu en gezondheidswinst, bedoeld in onderdeel d, te behalen, als het groenstaalplan en/of andere maatregelen daar onvoldoende in voorzien, mede in overleg met en op basis van kennis van omwonenden, belanghebbenden en het staalbedrijf;
 - f. adviseren over kwesties op het gebied van gezondheid en milieu (leefomgeving) die in het kader van bovenstaande anderszins relevant kunnen zijn.

Artikel 3 (Samenstelling van de expertgroep)

1. De expertgroep bestaat uit een voorzitter en ten hoogste negen andere leden.
2. De voorzitter en de andere leden hebben zitting op persoonlijke titel en treden niet op als vertegenwoordiger van een belangengroep.
3. De voorzitter en de andere leden worden door de Staatssecretaris benoemd.
4. Bij tussentijds vertrek van een lid kan de Staatssecretaris een ander lid benoemen.
5. De voorzitter en de andere leden kunnen op eigen aanvraag worden ontslagen door de Minister. Zij kunnen voorts worden geschorst en ontslagen wegens ongeschiktheid, onbekwaamheid of op andere zwaarwegende gronden.

Artikel 4 (Instellingsduur)

1. De leden van de expertgroep worden aangesteld voor de duur van twee jaar te rekenen vanaf de datum van inwerkingtreding van dit besluit.
2. Na de eerste termijn van twee jaar, is een nieuwe termijn mogelijk, al dan niet in gewijzigde samenstelling van leden.
3. De expertgroep wordt opgeheven op het moment dat de maatwerkafpraak met Tata Steel is gesloten.

Artikel 5 (Advisering door de expertgroep)

1. De advisering door de expertgroep richt zich in hoofdzaak op informatie die met betrekking tot de verschoning en verduurzaming van Tata Steel wordt opgesteld en de consequenties daarvan voor de gezondheid van inwoners in de IJmond.
2. Deze informatie bevat in elk geval:
 - a. verduurzamingsplannen van Tata Steel;
 - b. het RIVM-rapport 2023-0171 *'De bijdrage van Tata Steel Nederland aan de gezondheidsrisico's van omwonenden en de kwaliteit van hun leefomgeving'*;
 - c. waar relevant de zienswijzen die door belanghebbenden zijn opgesteld in reactie op het groenstaalplan en andere relevante informatie.
2. De adviezen van de expertgroep hebben geen bindend karakter.
3. De expertgroep brengt uitsluitend gezamenlijk adviezen uit. De adviezen komen tot stand op basis van consensus binnen de expertgroep. Leden openbaren geen individuele bevindingen en adviezen.
4. De expertgroep kan externe deskundigen op ad hoc basis uitnodigen voor vergaderingen of voor aanleveren van informatie.

Artikel 6 (Secretariaat)

1. De expertgroep wordt ondersteund door een secretariaat.
2. Het secretariaat is voor de inhoudelijke uitvoering van zijn taak uitsluitend verantwoording schuldig aan de voorzitter van de expertgroep.
3. In het secretariaat wordt voorzien door de Staatssecretaris.
4. Het beheer van de bescheiden betreffende de werkzaamheden van de expertgroep geschiedt op overeenkomstige wijze als bij het Ministerie. De bescheiden worden na de beëindiging van de werkzaamheden van de expertgroep bewaard in het archief van het Ministerie.
6. De expertgroep verstrekt desgevraagd aan de Staatssecretaris de voor de uitoefening van haar taak benodigde inlichtingen. De Staatssecretaris kan inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden, voor zover dat voor de vervulling van diens taak redelijkerwijs nodig is.

Artikel 7 (Vergoeding)

1. De voorzitter en de andere leden ontvangen per vergadering een vergoeding, voor zover zij niet vallen onder de uitzondering van artikel 2, derde lid, van de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies en hiermee niet het in artikel 6, eerste lid, van het Besluit vergoedingen adviescolleges en commissies bedoelde maximumbedrag overschrijden.
2. De vergoeding per vergadering van de leden bedraagt € 317.
3. De vergoeding per vergadering van de voorzitter van de commissie bedraagt € 412.

Artikel 8 (Leden)

1. Met ingang vanaf inwerkingtreding van dit besluit worden voor een periode van twee jaar tot lid van de expertgroep benoemd:
 - a. De heer prof. dr. M. Levi te Amsterdam, tevens voorzitter;

- b. De heer prof. Dr. Ir. H. E. A. van den Akker, te Culemborg;
- c. De heer prof. dr. J. de Boer, te Velsen-Zuid;
- d. De heer dr. Ir. G. Hoek, te Utrecht;
- e. Mevrouw dr. I.M. de Kleer, te Rotterdam;
- f. Mevrouw mr. drs. N.U.N. Kien, te Rotterdam;
- g. Mevrouw dr. I.A. Kreis, te London, VK;
- h. De heer prof. Dr. M.C. Krol, te Soest;
- i. Mevrouw prof. dr. E.G. Smit, te Hilversum;
- j. Mevrouw prof. Dr. K. Stronks, te Abcoude.

Artikel 9 (Kosten van de expertgroep)

1. De kosten van de expertgroep komen, voor zover goedgekeurd, voor rekening van de Staatssecretaris. Onder kosten worden in ieder geval verstaan:
 - a. de kosten voor de faciliteiten van vergaderingen en voor secretariële ondersteuning,
 - b. de kosten voor het inschakelen van externe deskundigheid en het laten verrichten van onderzoek, en
 - c. de kosten voor publicatie van rapportages.
2. De expertgroep biedt zo spoedig mogelijk na haar instelling een begroting en een planning aan de Staatssecretaris aan.

Artikel 10 (Openbaarmaking)

1. Rapporten, notities, verslagen, adviezen en andere producten die door of namens de Expertgroep worden vervaardigd of vergaard, worden niet door de Expertgroep openbaar gemaakt, maar uitsluitend aan de Staatssecretaris uitgebracht of overgedragen.
2. De Staatssecretaris maakt de ontvangen stukken die door de Expertgroep definitief zijn vastgesteld onverwijld openbaar met inachtneming van de Wet open overheid.

Artikel 11 (Inwerkingtreding)

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst.

Artikel 12 (Citeertitel)

Dit besluit wordt aangehaald als: Instellingsbesluit Expertgroep Gezondheid IJmond.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst en in afschrift worden gezonden aan betrokkenen.

*De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
V.L.W.A. Heijnen*

TOELICHTING

Het kabinet heeft een zorgplicht om ervoor te zorgen dat mensen in een gezonde omgeving kunnen leven. En dat de lucht die ze inademen schoon is. Dat geldt voor heel Nederland en dus ook voor de provincie Noord-Holland en het IJmond-gebied waar milieuproblemen zijn in de omgeving van Tata Steel. Er zijn de afgelopen jaren al verschillende onderzoeken gedaan naar de effecten van de staalfabriek op de omgeving¹. In opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) een rapport opgeleverd over de bijdrage van Tata Steel Nederland aan de gezondheidsrisico's van omwonenden en de kwaliteit van hun leefomgeving².

Voor het eerst zijn hierin de meest relevante gezondheidsgevolgen van de emissies van Tata Steel in kaart gebracht. In eerdere onderzoeken werden slechts onderdelen uitgelicht. Dit onderzoek bevat de hele keten, dus de uitstoot van chemische stoffen, maar ook geluid, geur en stof. Uit het onderzoek blijkt dat ondanks dat Tata Steel binnen de huidige wettelijke normen opereert, de uitstoot van het terrein van Tata Steel Nederland zorgt voor extra gezondheidsrisico's voor bewoners van de IJmond. De extra gezondheidsrisico's zijn vooral toe te schrijven aan hinder door neergedaald stof, geur, geluid en blootstelling aan fijnstof en stikstofdioxide. Het kabinet heeft zich daaropvolgend uitgesproken voor het verbeteren van de gezondheidssituatie in de IJmond.

In het Coalitieakkoord 2021 – 2025, 'Omzien naar elkaar, vooruitzien naar de toekomst', heeft het kabinet aangekondigd om met de tien tot twintig grootste industriële uitstoters van broeikasgassen van Nederland te komen tot bindende, wederkerige afspraken. Op deze manier kan een extra impuls worden gegeven aan een verduurzamingsslag bij bedrijven en wordt tegelijkertijd beoogd om bedrijven een duurzame toekomst te bieden in Nederland. De maatwerk aanpak moet de verduurzaming versnellen en de impact van de industrie op de leefomgeving (inclusief natuur en gezondheid) waar nodig verbeteren.

Een van de bedrijven die onder deze maatwerk afspraak valt is Tata Steel Nederland. Met het staalbedrijf in de IJmond is op 15 juli 2022 een Expression of Principles (EoP)³ getekend waarin de staat en het bedrijf hun ambities voor schone, groene en circulaire staalproductie in de IJmond hebben vastgelegd. Er wordt momenteel toegewerkt naar een Joint Letter of Intent (JLoI). Hierin zullen de ambities uit de EoP tot concrete intenties en afspraken worden uitgewerkt, bijvoorbeeld inspanningsverplichtingen van de staat tegenover het maatwerkbedrijf en andersom. Om deze afspraken uit te werken, is er op verschillende vlakken verdieping nodig. Zo ook voor het gezondheidsvraagstuk.

Om de milieuproblematiek verder te kunnen aanpakken, is allereerst behoefte aan duidelijke gezondheidskundige beschermdoelen. De kwaliteit van de leefomgeving in de IJmond voldoet namelijk aan de geldende wettelijke kaders, maar is – zo blijkt ook uit de studie van het RIVM – nog voor verbetering vatbaar. Daarvoor moeten beschermdoelen worden vastgelegd en afspraken worden gemaakt over verbetermaatregelen.

Een van de elementen die hieraan bijdraagt is advies van experts op het gebied van gezondheid. In de Kamerbrief van 21 maart 2023 (*Kamerstukken II 2022/23, 29 826, nr. 175*) is vorming van een expertgroep Gezondheid IJmond aangekondigd. Deze expertgroep is mede het resultaat van overleg met inwoners van de IJmond.

De expertgroep gezondheid IJmond zal zich richten op de volgende taken:

- a. gevraagd en ongevraagd de Staatssecretaris te adviseren over de milieu en leefomgevingsonderzoeken, afspraken, adviezen of plannen die betrekking hebben op de IJmond en in het bijzonder de verduurzaming van Tata Steel;
- b. verifiëren of alle relevante aspecten op het gebied van gezondheid- en milieu en leefomgeving zijn en worden meegenomen in de uit te voeren onderzoeken;
- c. verifiëren hoeveel milieu en gezondheidswinst het tussen- en eindbeeld van het groenstaalplan oplevert;
- d. adviseren over de vraag hoeveel milieu en gezondheidswinst in de IJmond voldoende is, bijvoorbeeld door de daarbij behorende maximale emissies van Tata Steel of andere bronnen in de IJmond in kaart te brengen;
- e. adviseren over eventuele aanvullende maatregelen die nodig zijn om de milieu en gezondheidswinst, bedoeld in onderdeel d, te behalen, als het groenstaalplan en/of andere maatregelen daar

¹ Tata Steel - Actueel | RIVM

² Gezondheid en milieu | Tweede Kamer der Staten-Generaal

³ Herziene Expression of Principles Tata Steel Nederland | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

- onvoldoende in voorzien, mede in overleg met en op basis van kennis van omwonenden, belanghebbenden en het staalbedrijf;
- f. adviseren over kwesties op het gebied van gezondheid en milieu (leefomgeving) die in het kader van bovenstaande anderszins relevant kunnen zijn.

Het doel van de expertgroep is om met onafhankelijke deskundigheid input te leveren voor de verdere dialoog over en de kwaliteitsborging van een mogelijke maatwerkafpraak met Tata Steel en overige maatregelen ter bevordering van de gezondheid en milieu en de leefomgeving in de IJmond. Mede op verzoek van de Tweede Kamer krijgen de gezondheidseffecten een prominente rol in een maatwerkafpraak en wordt bezien hoe de meest vervuilende onderdelen zo snel mogelijk kunnen worden uitgefaseerd. De adviezen en de kennis en expertise van het expertteam zijn hierbij behulpzaam.

Het advies van de expertgroep wordt verzonden aan de Staatssecretaris die dit daarna onverwijld aan de Tweede Kamer toestuurt. Daarmee wordt het advies actief openbaar gemaakt. De adviezen van het expertteam hebben geen bindend karakter. De maatwerkafspraken op zichzelf zijn geen onderdeel van gesprek in het expertteam. Ook heeft het expertteam geen directe rol in de vergunningverlening.

In samenspraak met de inwoners en andere overheden is gekeken naar de samenstelling van de expertgroep. Hierdoor zijn verschillende expertises vertegenwoordigd in de expertgroep.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat benoemt de voorzitter en de andere leden. Leden worden benoemd op basis van deskundigheid en expertise. De totale expertgroep bestaat uit leden met verschillende kennis en expertise, onder andere expertise over geneeskunde, toxicologie, juridische kwesties en communicatie. Op deze manier kunnen verschillende invalshoeken in de expertgroep voldoende gewogen worden. Alle leden nemen op persoonlijke titel en zonder last- en ruggespraak en dus onafhankelijk van de instituties waar zij werkzaam zijn, deel aan de expertgroep. De expertgroep treft zelf maatregelen ter voorkoming van (een schijn van) belangenverstrengeling indien in voorkomend geval uit feiten en omstandigheden blijkt dat de voorzitter en/of een van de andere leden van de expertgroep zelf direct of indirect betrokkenheid heeft bij een kwestie waar de adviesaanvraag op ziet. De expertgroep kan daarnaast naar analogie van artikel 19, tweede lid, van de Kaderwet adviescolleges experts op vaste en ad hoc basis uitnodigen voor vergaderingen van de expertgroep.

De voorzitter en de andere leden ontvangen een vergoeding per vergadering welke in overeenstemming is met artikel 2 van de Wet vergoedingen adviescolleges en commissies.

*De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
V.L.W.A. Heijnen*